

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/1752-4

27. mars 2020

Unntak fra krav i forskrift om studieforbund og nettskoler

Innledning

Vi vil innledningsvis rette en stor takk til studieforbundene som i en vanskelig tid med virusutbrudd og stengte samfunnsinstitusjoner og tilbud, gjør en stor innsats for å sørge for at det opprettholdes et best mulig kompetansetilbud til befolkningen. Departementet ser at det er nødvendig å tenke nytt og gjøre tilpasninger for at denne viktige virksomheten skal ha best mulig rammer for å håndtere situasjonen i tiden fremover.

Vi viser til at det i et møte mellom Vofo og Kompetanse Norge 13. mars 2020 bl.a. ble tatt opp mulig unntak fra forskrift om studieforbund og nettskoler § 9. Vofo ønsket et unntak fra kravet om at elektronisk kommunikasjon ikke kan overstige antallet fysiske timer på samlinger.

Videre viser vi til brev fra Vofo av 20. mars 2020, hvor Vofo hadde flere forslag til endringer. Vofo ber om at studieforbundene får fleksibilitet, slik at de kan fortsette sin kursvirksomhet og opprettholde et voksenopplæringstilbud til befolkningen, med et nettbasert kurstilbud. Vofo skriver også at med rette tiltak vil studieforbund kunne snu seg raskt og få flere nettbaserte kurstilbud ut til folk som har behov.

Vofo ber om at kravet om at hoveddelen av kurset skal foregå som fysiske samlinger fjernes, slik at studieforbundene kan gjennomføre kurs ved hjelp av elektronisk kommunikasjon. Vofo skriver at dette vil gjøre det mulig for studieforbundene og dets medlemsorganisasjoner å avholde kurs som ellers må avlyses.

Videre ber Vofo om at kravet om samtidighet i opplæring fjernes og at minstekravet for godkjente kurs reduseres fra åtte til fire timer.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Juridisk avdeling

Saksbehandler
Knut Astad
22 24 70 39

Regelverk og rundskriv:

Departementet ser at enkelte av bestemmelsene i regelverket kan være problematisk for studieforbundene å følge med den eksisterende situasjonen med alvorlig virusutbrudd. Departementet har 24. mars 2020 vedtatt en endring i forskrift om studieforbund og nettskoler, som gir departementet en mulighet til i særlige tilfeller å unnta fra krav i forskriften, jf. ny § 16.

Vi viser her til aktuelle bestemmelser som det kan være aktuelt å vurdere unntak fra:

Forskrift om studieforbund og nettskoler § 7 tredje ledd:

Antall gjennomførte kurstimer er grunnlag for fastsetting av opplæringstilskuddet. *Samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon kan benyttes som et supplement til fysiske samlinger.* Studieplanen skal angi hvilke undervisningsformer som kan benyttes

Forskrift om studieforbund og nettskoler § 9 første ledd:

Studieforbundene har ansvar for å rapportere korrekt antall kurstimer. *Det er en forutsetning at samlinger som arrangeres ved elektronisk kommunikasjon, har samme omfang som tilsvarende antall kurstimer i fysiske samlinger.* Tid til selvstudium skal ikke inngå i innrapportert timetall. Grunnlaget for rapporteringen skal dokumenteres.

Rundskriv F-16-09: *Til § 7 Kriterier for statstilskudd til studieforbund*

Paragraf 7 tredje ledd fastsetter at fysiske samlinger kan suppleres med samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon. Ordet supplement innebærer at kurs alltid må ha et innslag av fysiske samlinger. Rene nettkurs vil ikke være tilskuddsberettigede. Tilskuddet til studieforbund gis for fysiske eller elektroniske møter der alle deltar samtidig. Undervisningen skiller seg fra den individuelle undervisningen som nettskolene gir; nettskolene har en egen tilskuddsordning som reguleres av §§ 12 og 13. Departementet forutsetter at i den grad IKT-verktøy benyttes tilfredsstillende disse internasjonale anbefalinger for tilgjengelighet (WCAG 2.0), og de norske kravene til universell utforming av IKT, når disse kommer på plass, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 11.

Rundskriv F-16-10, punkt 2: *Bruk av elektronisk kommunikasjon*

Forskriften § 7, tredje ledd, annet punktum, fastsetter at samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon kan benyttes som supplement til fysiske samlinger.

Hva angår den nærmere forståelsen av denne bestemmelsen viser vi til rundskriv F-16-09, hvor det blant annet heter at tilskudd gis for fysiske eller elektroniske møter der alle deltar samtidig. Departementet presiserer at kravet om samtidighet er oppfylt når læringsplattformen som benyttes har kommunikasjonsmuligheter med lærer/ veileder/ andre kursdeltagere via for eksempel Skype, MSN eller andre direkte kommunikasjonskanaler, og deltagerne samtidig er logget på innenfor et avtalt tidsrom.

Departementet understreker at fysiske samlinger skal utgjøre hoveddelen av kurset; samlinger gjennom elektronisk kommunikasjon skal være et supplement. Det bør fremgå av studieplanen for kurset i hvilken grad elektronisk kommunikasjon vil bli benyttet.

For ordens skyld vil departementet peke på at det ikke er noe i veien for bruk av elektronisk kommunikasjon, som for eksempel e-post eller andre asynkrone kommunikasjonsmetoder, i forbindelse med kursavvikling. Dette er likevel ikke tilskuddsberettiget.

Departementets vurdering:

Utbruddet av koronaviruset får bl.a. konsekvenser for studieforbund og de kursene de arrangerer og har planlagt å arrangere denne våren. Skoler og andre utdanningsinstitusjoner har stengt og det er vedtatt at ulike kulturarrangementer skal avlyses frem til og med 13. april 2020. Kunnskapsdepartementet har fått tilbakemelding fra Vofo om at flere av studieforbundene har avlyst et betydelig antall kurs og at dette vil få betydning for studieforbundene.

Hovedregelen for at et kurs kan telle med i tilskuddsgrunnlaget, er at kurset er basert på fysiske samlinger. I forskrift om studieforbund og nettskoler §§ 7 og 9, er det åpnet opp for at samlinger gjennom elektronisk kommunikasjon kan benyttes som et supplement til fysiske samlinger, og at de da kan regnes med i tilskuddsgrunnlaget. Videre står det i § 9 at dersom det er samlinger ved bruk av elektronisk kommunikasjon kan disse ikke utgjøre mer enn antallet timer med fysiske samlinger. Det kommer frem av forskrift og rundskriv til forskrift at elektroniske samlinger har et krav om samtidighet, dvs. at læringsplattformer som benyttes har kommunikasjonsmuligheter med lærer, veileder eller andre kursdeltagere via for eksempel Skype eller andre direkte kommunikasjonskanaler, og at deltagerne er logget på samtidig innenfor et avtalt tidsrom.

I den situasjonen vi er i dag, med koronaviruset, hvor det ikke er mulig å arrangere kurs ved fysiske samlinger mener departementet at det er gode grunner for å midlertidig åpne opp for at studieforbundene via elektronisk kommunikasjon, kan telle med i tilskuddsgrunnlaget for å få tilskudd etter voksenopplæringsloven. Dette selv om det ikke er alle kurs som i like stor grad egner seg for gjennomføring ved bruk av elektronisk kommunikasjon.

Departementet vi presisere at selv om det åpnes opp for at kurs kan gjennomføres ved elektronisk kommunikasjon, så er det fortsatt et krav til samtidighet. Med dette menes at rene nettbaserte kurs som ikke har kommunikasjon med lærer, veileder eller andre kursdeltagere, ikke vil kunne telle med i tilskuddsgrunnlaget. Det er ikke noe i veien for at studieforbundene tilbyr slike nettbaserte tilbud uten slik kommunikasjon, men det kan i slike tilfeller ikke medregnes i tilskuddsgrunnlaget.

I forskrift om studieforbund og nettskoler § 7 femte ledd bokstav a, er det et krav om at kurset må være på minst åtte timer for å kunne telles med i tilskuddsgrunnlaget. Departementet mener også her at i den situasjonen vi er i nå er gode grunner for å midlertidig åpne opp for

at kravet til timer blir redusert fra åtte til fire timer. Dette vil gi studieforbundene større mulighet til å opprettholde volumet på aktiviteten. Videre kan det være enklere å tilby nettbaserte kurs med en varighet på fire timer.

Departementet gjør oppmerksom på at studieforbund som ikke oppnår kravet til minste aktivitetsnivå, etter forskriften § 3 kan søke om unntak fra aktivitetskravet. En slik søknad om unntak må gjøres og begrunnes av det enkelte studieforbund. Departementet vil også vurdere om det kan være grunnlag for en særskilt vurdering i forbindelse med beregning av tilskuddsgrunnlaget for årene 2022 og 2023, sett i lys av at situasjonen med koronaviruset vanskeliggjør gjennomføringen av kurs.

Unntak fra forskrift om studieforbund og nettskoler

Kunnskapsdepartementet har med hjemmel i § 16 i forskrift om studieforbund og nettskoler i dag besluttet å gjøre midlertidig unntak fra kravet om at kurs som kan få tilskudd etter voksenopplæringsloven, skal i utgangspunktet være fysiske samlinger, jf. forskrift om studieforbund og nettskoler § 7 tredje ledd andre punktum og § 9 første ledd andre punktum. Kurs kan arrangeres ved ulike typer elektroniske samlinger, for å få tilskudd etter loven.

Det er et krav om samtidighet. Kravet til samtidighet er oppfylt når læringsplattformen som benyttes har kommunikasjonsmuligheter med lærer, veileder og andre kursdeltaker via en direkte elektronisk kommunikasjonskanal og deltakerne er samtidig logget på innenfor et avtalt tidsrom.

Det må utarbeides nye kursplaner for disse kursene. For kurs som allerede har startet med fysiske samlinger og gått over til elektronisk kommunikasjon, kan kursplanene utarbeides etter kursstart. Dette er et unntak fra kravet i forskrift om studieforbund og nettskoler § 7 femte ledd bokstav b. Det må fremgå av kursplanen at kurset er arrangert ved elektronisk kommunikasjon.

Videre har Kunnskapsdepartementet besluttet å midlertidig gi unntak fra forskriften § 7 femte ledd bokstav a, slik at minstekravene til kurstimer reduseres fra minst åtte timer til minst fire kurstimer for å kunne telle med i tilskuddsgrunnlaget.

Unntakene skissert over gjelder midlertidig frem til 1. august 2020. Departementet kan ved en senere anledning, utvide unntaksperioden dersom situasjonen nødvendiggjør dette.

Med hilsen

Lilly Sofie Ottesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Knut Astad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Akademisk Studieforbund
Idrettens Studieforbund
Kompetanse Norge
Kristelig studieforbund
Musikkens Studieforbund
Sámi oahppolávdegoddi / Samisk Studieforbund
Senterpartiets Studieforbund
Studieforbundet AOF Norge
Studieforbundet Folkeuniversitetet
Studieforbundet FUNKIS
Studieforbundet kultur og tradisjon
Studieforbundet natur og miljø
Studieforbundet næring og samfunn
Studieforbundet Solidaritet
Venstres Studieforbund
Voksenopplæringsforbundet